

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/1119

(2021. gada 30. jūnijs),

ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts")

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumus ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Klimata pārmaiņas rada eksistenciālu apdraudējumu, tāpēc gan Savienībai, gan dalībvalstīm klimata politikas jomā ir jāīsteno vairāk un ar stingrāku vērienu. Savienība ir apņēmusies enerģiskāk cīnīties pret klimata pārmaiņām un panākt, ka tiek īstenots Parīzes nolīgums, kas pieņemts saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām ("Parīzes nolīgums") ⁽⁴⁾, vadoties pēc minētās konvencijas principiem un uz labāko pieejamo zinātnes atziņu pamata, un šī apņemšanās ir saistīta ar Parīzes nolīgumā nosprausto ilgtermiņa mērķi attiecībā uz temperatūras kāpuma iegrožošanu.
- (2) Komisija savā 2019. gada 11. decembra paziņojumā "Eiropas zaļais kurss" ("Eiropas zaļais kurss") ir izklāstījusi jaunu izaugsmes stratēģiju, kuras mērķis ir pārveidot Savienību par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursu ziņā efektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kur 2050. gadā būtu sasniegts siltumnīcefekta gāzu neto nulles emisiju līmenis un ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa. Turklāt Eiropas zaļā kursa mērķis ir aizsargāt, saglabāt un stiprināt Savienības dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labklājību no riska faktoriem un ietekmes, kas saistīti ar vidi. Vienlaikus arī jāpanāk, lai šāda pārkārtošanās būtu taisnīga un iekļaujoša un lai neviens nebūtu atstāts novārtā.
- (3) Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) 2018. gada īpašajā ziņojumā par ietekmi, kāda būtu globālajai sasilšanai par 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, un par attiecīgajiem globāla mēroga siltumnīcefekta gāzu emisijas scenārijiem, kas saistīti ar spēcīgāku pasaules reakciju uz klimata pārmaiņu radīto apdraudējumu, ar ilgtspējīgu attīstību un ar centieniem izskaust nabadzību, ir sniegts spēcīgs zinātniskais pamatojums klimata pārmaiņu apkarošanai un ir uzskatāmi norādīts, ka strauji jāizvērs enerģiskāka rīcība klimata

⁽¹⁾ OV C 364, 28.10.2020., 143. lpp. un OV C 10, 11.1.2021., 69. lpp.

⁽²⁾ OV C 324, 1.10.2020., 58. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2021. gada 24. jūnija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2021. gada 28. jūnija lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

jomā un ka ir jāturpina pārkārtoties uz klimatneitrālu ekonomiku. Ziņojums apstiprina, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas ir steidzami jāsamazina un ka klimata pārmaiņu izraisītais temperatūras kāpums nedrīkst pārsniegt 1,5 °C, un tas ir jo īpaši vajadzīgs, lai samazinātu ekstrēmu laikapstākļu iespējamību un kritisko punktu sasniegšanas varbūtību. Globālajā novērtējuma ziņojumā par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, kuru 2019. gadā sagatavoja Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES), ir norādīts, ka visā pasaulē mazinās bioloģiskā daudzveidība un ka klimata pārmaiņas ir trešais nozīmīgākais faktors, kas veicina bioloģiskās daudzveidības izzušanu.

- (4) Ir ārkārtīgi svarīgi nospraust ilgtermiņa mērķi, kas palīdzētu pārkārtot ekonomiku un sabiedrību, veicinātu ļoti kvalitatīvu nodarbinātību, ilgtspējīgu izaugsmi un palīdzētu sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, kā arī taisnīgi, sociāli līdzsvaroti, godīgi un izmaksu ziņā lietderīgi sasniegt Parīzes nolīgumā nosprausto ilgtermiņa mērķi attiecībā uz temperatūras kāpuma iegrožošanu.
- (5) Ir jāpievēršas ar klimatu saistītiem riska faktoriem, kas kļūst aizvien nopietnāki, tostarp tādiem kā biežāki un intensīvāki karstuma viļņi, savvaļas ugunsgrēki un plūdi, faktoriem, kuri apdraud pārtikas un ūdens nekaitīgumu un drošību, kā arī infekcijas slimību rašanās un izplatīšanās procesiem. Kā norādīts 2021. gada 24. februāra paziņojumā “Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija”, Komisija Pielāgošanās klimata pārmaiņām Eiropas platformas (*Climate-ADAPT*) struktūrā ir izveidojusi Klimata un veselības novērošanas centru, lai varētu labāk izprast, prognozēt un līdz minimumam samazināt klimata pārmaiņu radīto veselības apdraudējumu.
- (6) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un jo īpaši tās 37. pantā, ar kuru iecerēts panākt, ka Savienības politikas nostādnēs raitāk tiek integrēta augsta līmeņa vides aizsardzība un tiek uzlabota vides kvalitāte saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu.
- (7) Rīcība klimata politikas jomā visām ekonomikas nozarēm Savienībā būtu jāizmanto kā iespēja, kas palīdz nodrošināt industrijai vadošās pozīcijas pasaulē inovācijas jomā. Savienības tiesiskā regulējuma ietekmē un pateicoties rūpniecības nozares centieniem, ekonomisko izaugsmi var nošķirt no siltumnīcefekta gāzu emisijām. Piemēram, laikā no 1990. līdz 2019. gadam siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms Eiropas Savienībā samazinājās par 24 %, savukārt ekonomikas pieaugums šajā laikā sasniedza 60 %. Neskarot saistošus tiesību aktus un citas Savienības līmenī pieņemtas iniciatīvas, visām ekonomikas nozarēm, tostarp tādām kā enerģētika, rūpniecība, transports, siltumapgāde, aukstumapgāde un ēkas, lauksaimniecība, atkritumi un zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība – neatkarīgi no tā, vai ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (“ES ETS”) attiecas uz minētajām nozarēm, – būtu jādod savs ieguldījums, lai līdz 2050. gadam panāktu Savienībā klimatneitralitāti. Tiecoties pēc plašākas visu ekonomikas daļībnieku iesaistes, Komisijai būtu jāveicina nozares specifikai atbilstoši dialogi un partnerības klimata jomā un tādēļ jāpanāk, ka iekļaujoši un reprezentatīvi veidojas vienots galveno ieinteresēto personu forums, tā mudinot nozares pašas izstrādāt indikatīvus brīvprātīgus ceļvežus un plānot savu pārkārtošanos, lai līdz 2050. gadam sasniegtu Savienības nosprausto klimatneitralitātes mērķi. Šādi ceļveži varētu dot vērtīgu ieguldījumu, palīdzot nozarēm plānot investīcijas, kas nepieciešamas, lai pārkārtotos uz klimatneitrālu ekonomiku, un ar tiem arī varētu panākt, ka nozares ciešāk iesaistās centienos rast klimatneitrālus risinājumus. Turklāt šādi ceļveži varētu papildināt iniciatīvas, kas jau tiek īstenotas, tostarp tādas kā Eiropas Akumulatoru alianse un Eiropas Tīrā ūdeņraža alianse, kuras sekmē rūpniecisko sadarbību pārkārtošanās procesā uz klimatneitralitāti.
- (8) Parīzes nolīguma 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir nosprausts ilgtermiņa mērķis attiecībā uz temperatūras kāpuma iegrožošanu, un ar nolīgumu ir iecerēts panākt spēcīgāku pasaules reakciju uz klimata pārmaiņu radīto apdraudējumu, tādēļ vairojot spējas pielāgoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei, kā izklāstīts minētā nolīguma 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un finanšu plūsmas saskaņojot ar noteikto kursu uz mazākām siltumnīcefekta gāzu emisijām un klimatnoturīgu attīstību, kā izklāstīts minētā nolīguma 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā. Šī ir vispārēja pamatregula, kas reglamentē Savienības ieguldījumu Parīzes nolīguma īstenošanā, tāpēc ar to būtu jāpanāk, ka gan Savienība, gan dalībvalstis palīdz pasaulei spēcīgāk reaģēt uz klimata pārmaiņām, kā minēts Parīzes nolīgumā.

- (9) Klimata jomā Savienība un dalībvalstis rīkojas ar mērķi aizsargāt cilvēkus un planētu, labklājību, pārticību, ekonomiku, veselību, pārtikas sistēmas, ekosistēmu integritāti un bioloģisko daudzveidību no klimata pārmaiņu draudiem, ievērojot Apvienoto Nāciju Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tiecoties sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, un tās arī rīkojas ar mērķi vairot pārticību planētas iespēju robežās, palielināt noturību un mazināt sabiedrības neaizsargātību pret klimata pārmaiņām. Šajā kontekstā Savienībai un dalībvalstīm būtu jārīkojas, vadoties pēc piesardzības principa un principa “piesārņotājs maksā”, kas iedibināti Līgumā par Eiropas Savienības darbību, un tām būtu arī jāņem vērā enerģētikas savienības princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” un Eiropas zaļā kursa princips “nenodari kaitējumu”.
- (10) Lai panāktu klimatneitralitāti, būtu vajadzīgs visu to ekonomikas nozaru ieguldījums, kurās Savienības tiesību akti reglamentē siltumnīcefekta gāzu emisiju vai piesaisti.
- (11) Ņemot vērā to, ka enerģijas ražošana un patēriņš būtiski ietekmē siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeni, ir būtiski panākt pārkārtošanos uz drošu, ilgtspējīgu, cenas ziņā pieejamu un ar apgādi nodrošinātu energosistēmu, kuras pamatā ir atjaunojamo energoresursu izmantošana, labi funkcionējošs iekšējais enerģijas tirgus un lielāka energoefektivitāte, vienlaikus mazinot enerģētisko nabadzību. Arī digitalizācija, tehnoloģiju inovācija, pētniecība un izstrāde ir svarīgi faktori, kas veicina klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu.
- (12) Savienība ir ieviesusi tiesisko regulējumu, lai sasniegtu 2030. gadam noteikto siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķrādītāju, par ko vienošanās panākta 2014. gadā, pirms stājās spēkā Parīzes nolīgums. Tiesību akti, ar kuriem šis mērķrādītājs tiek īstenots, cita starpā ir arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK⁽⁹⁾, ar ko izveidota ES ETS, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842⁽⁹⁾, ar kuru noteikti nacionālie mērķrādītāji siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai līdz 2030. gadam, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841⁽⁷⁾, kas nosaka dalībvalstīm pienākumu ar zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību saistīto siltumnīcefekta gāzu emisijas apjomu līdzsvarot ar to piesaistes apjomu.
- (13) ES ETS ir Savienības klimata politikas stūrakmens un ir galvenais šīs politikas instruments, ar ko izmaksu ziņā lietderīgi panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanos.
- (14) Komisija 2018. gada 28. novembra paziņojumā “Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku” izklāstīja savu redzējumu attiecībā uz to, kā Savienībā sociāli taisnīgas un izmaksu ziņā lietderīgas pārkārtošanās procesā līdz 2050. gadam panākt, ka siltumnīcefekta gāzu neto emisijas ir nulles līmenī.
- (15) Vērienīgu dekarbonizācijas politiku Savienība sāka īstenot jau ar 2016. gada 30. novembra paketi “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā”, jo īpaši veidojot stabilu enerģētikas savienību – un tas cita starpā ietver Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2012/27/ES⁽⁸⁾ un (ES) 2018/2001⁽⁹⁾ attiecībā uz energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu 2030. gadam nospraustos mērķus, – un stingrākus padarot attiecīgos tiesību aktus, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/31/ES⁽¹⁰⁾.
- (16) Pārkārtošanās procesā uz klimatneitralitāti Savienība ir pasaules līdere un ir apņēmusies ar visiem instrumentiem, kas tai pieejami, tostarp ar klimata diplomātiju, palīdzēt panākt plašāku vērienu pasaules mērogā un spēcīgāku pasaules reakciju uz klimata pārmaiņām.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES (OV L 156, 19.6.2018., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

- (17) Lai cilvēkus un planētu pasargātu no bīstamu klimata pārmaiņu draudiem, Savienībai būtu jāturpina rīkoties klimata jomā un savas starptautiskās līderpozīcijas klimata jomā jā saglabā arī pēc 2050. gada, tā tiecoties īstenot Parīzes nolīgumā nosprausto ilgtermiņa mērķi attiecībā uz temperatūras kāpuma iegrožošanu un ievērojot IPCC, IPBES un Eiropas Zinātniskās konsultatīvās padomes klimata pārmaiņu jautājumos sagatavotus zinātniskos novērtējumus, kā arī citu starptautisku struktūru sagatavotus novērtējumus.
- (18) Oglekļa emisiju pārvirzes risks ir nemainīgi aktuāls attiecībās ar tiem starptautiskajiem partneriem, kam nav tādu pašu klimata aizsardzības standartu, kādi tie ir Savienībai. Tāpēc Komisija plāno atsevišķām nozarēm piedāvāt oglekļa ievērošanas mehānismu, lai Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumiem atbilstošā veidā šādus riska faktorus mazinātu. Turklāt ir svarīgi uzturēt spēkā iedarbīgus politiskos stimulus tehnoloģisku risinājumu un inovāciju atbalstam, kas ļauj pārkārtoties uz konkurētspējīgu un klimatneitrālu Savienības ekonomiku, garantējot arī noteiktību par investīcijām.
- (19) Eiropas Parlaments savā 2020. gada 15. janvāra rezolūcijā par Eiropas zaļo kursu ir prasījis ne vēlāk kā līdz 2050. gadam īstenot nepieciešamo pārkārtošanos uz klimatneitrālu sabiedrību un panākt, ka tas kļūst par Eiropas veiksmes stāstu, un savā 2019. gada 28. novembra rezolūcijā par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā ir paziņojis par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā. Turklāt Parlaments ir atkārtoti aicinājis Savienību noteikt vērienīgāku klimata mērķrādītāju 2030. gadam un šo vērienīgāko mērķrādītāju iestrādāt šajā regulā. Eiropadome savos 2019. gada 12. decembra secinājumos apstiprināja mērķi līdz 2050. gadam panākt Savienības klimatneitralitāti saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem un arī atzina, ka ir jāievieš veicinošs satvars, kas izdevīgs visām dalībvalstīm un apvieno atbilstošus instrumentus, stimulus, atbalstu un investīcijas, lai tādējādi nodrošinātu izmaksu ziņā lietderīgu, taisnīgu, kā arī sociāli līdzsvarotu un godīgu pārkārtošanos, ņemot vērā to, ka starta pozīciju ziņā apstākļi dalībvalstīs ir atšķirīgi. Turklāt Eiropadome atzīmēja, ka pārkārtošanās prasīs ievērojamus publiskos un privātos ieguldījumus. Savienība 2020. gada 6. martā iesniedza Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas sekretariātā par klimata pārmaiņām (UNFCCC) savu ilgtermiņa stratēģiju attīstībai ar mazām siltumnīcefekta gāzu emisijām, un 2020. gada 17. decembrī iesniedza tai nacionāli noteiktos devumus pēc tam, kad tos bija apstiprinājusi Padome.
- (20) Savienībai būtu jācenšas panākt, ka līdz 2050. gadam Savienībā antropogēno emisiju apjoms no emisiju avotiem visas ekonomikas mērogā ir līdzsvarots ar siltumnīcefekta gāzu emisijas piesaistes apjomu piesaistītājos, un pēc tam attiecīgi jāpanāk negatīva emisijas bilance. Šim mērķim būtu jāattiecas uz visas Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistes apjomu, ko reglamentē Savienības tiesību akti. Pārstrādājot attiecīgos klimata un enerģētikas tiesību aktus, vajadzētu būt iespējai pārskatīt šādu emisijas un piesaistes apjomu. Piesaistītāji cita starpā ir dabiski un tehnoloģiski risinājumi, par kuriem ziņots Savienības siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatā UNFCCC. Risinājumi, kuru pamatā ir oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas (CCS) un oglekļa uztveršanas un izmantošanas (CCU) tehnoloģijas, var būt svarīgi dekarbonizācijai un jo īpaši rūpniecības procesa emisiju mazināšanai tajās dalībvalstīs, kuras šādu tehnoloģiju ir izvēlējušās. Visām dalībvalstīm būtu kopīgi jācenšas līdz 2050. gadam visā Savienībā panākt klimatneitralitāti, un dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai būtu jāveic nepieciešamie pasākumi, lai minēto mērķi būtu iespējams sasniegt. Savienības līmenī īstenojami pasākumi būs svarīgs mērķa sasniegšanai vajadzīgo pasākumu elements.
- (21) Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķrādītāju 2020. gadam un klimata un enerģētikas politikas satvaru 2030. gadam Eiropadome apstiprināja – attiecīgi – savos 2007. gada 8. un 9. marta un 2014. gada 23. un 24. oktobra secinājumos. Šīs regulas noteikumi par Savienības klimata mērķrādītāja noteikšanu 2040. gadam neskar Eiropadomei Līgumos noteikto uzdevumu, ko tā pilda, nosakot Savienības vispārējos politiskos virzienus un prioritātes attiecībā uz Savienības klimata politikas veidošanu.
- (22) Oglekļa piesaistītājiem ir būtiska nozīme, lai Savienībā īstenotu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, un šajā kontekstā svarīgs ir tieši lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas nozaru ieguldījums. Kā Komisija norādījusi savā 2020. gada 20. maija paziņojumā "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā", tā popularizēs jaunu zaļās uzņēmējdarbības modeli, kas ļaus zemes apsaimniekotājiem saņemt atlīdzību par siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu un par oglekļa piesaisti. Turklāt savā 2020. gada 11. marta paziņojumā "Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu"

Komisija ir apņēmusies izstrādāt tiesisko regulējumu oglekļa piesaistītāju sertifikācijai, kas balstītos uz noturīgu un pārredzamu oglekļa uzskaiti, lai tādējādi īstenotu oglekļa piesaistes monitoringu un pārliecinātos par šādas piesaistes autentiskumu, un turklāt nepieļautu nekādu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, jo īpaši uz bioloģisko daudzveidību, kā arī uz sabiedrības veselību un uz sociāliem vai ekonomikas mērķiem.

- (23) Ekosistēmu atjaunošana palīdzētu uzturēt, apsaimniekot un palielināt dabiskos oglekļa piesaistītājus un veicināt bioloģisko daudzveidību, vienlaikus cīnoties pret klimata pārmaiņām. Turklāt mežu “trīskāršā funkcija”, proti, oglekļa piesaistīšana, uzglabāšana un aizstāšana, palīdz samazināt siltumnīcefekta gāzu apjomu atmosfērā, vienlaikus nodrošinot, ka meži turpina augt un sniedz daudzus citus pakalpojumus.
- (24) Obligāti ir vajadzīga zinātniskā kompetence, kā arī labākie un jaunākie pieejamie fakti līdz ar objektīvu un pārredzamu informāciju par klimata pārmaiņām, un uz visu šo elementu pamata Savienībai ir jārikojas klimata jomā un jācenšas līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Būtu jāizveido Eiropas Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos (“Konsultatīvā padome”), kas pildītu ar klimata pārmaiņām saistītu zinātnes atziņu atsauces punkta funkciju kā neatkarīga profesionālas zinātniskās un tehniskās kompetences struktūra. Konsultatīvās padomes darbam būtu jāpapildina Eiropas Vides aģentūras (EVA) darbs, lai gan savi uzdevumi padomei ir jāpilda neatkarīgi. Minētās padomes pamatuzdevums būtu jānosaka tā, lai tas nepārklātos ar IPCC pamatuzdevumu, ko tā pilda starptautiskā līmenī. Tāpēc būtu jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 401/2009⁽¹⁾, lai Konsultatīvo padomi izveidotu. Dalībvalstīs, kurās ir izveidotas nacionālās klimata padomdevējas struktūras, to darbam var būt svarīga nozīme, cita starpā sniedzot attiecīgajām valstu iestādēm zinātniskas konsultācijas par klimata politiku, ko attiecīgā dalībvalsts šādai struktūrai ir noteikusi. Tāpēc dalībvalstis, kas to vēl nav izdarījušas, ir aicinātas izveidot nacionālās klimata padomdevējas struktūras.
- (25) Lai pārkārtotos uz klimatneitralitāti, ir nepieciešamas pārmaiņas visā politikas spektrā, un kopīgiem spēkiem ir jāstrādā visām ekonomikas nozarēm un sabiedrības grupām, kā uzsvērts Eiropas zaļajā kursā. Eiropadome savos 2019. gada 12. decembra secinājumos norādīja, ka ir jāpanāk, lai visi attiecīgie Savienības tiesību akti un politikas nostādnes būtu saskaņā ar klimatneitralitātes mērķa īstenošanu un lai tie šo mērķi palīdzētu sasniegt, vienlaikus nodrošinot, ka ir ievēroti vienlīdzīgi konkurences apstākļi, un aicināja Komisiju pārbaudīt, vai šajā sakarībā ir jāpielāgo spēkā esošie noteikumi.
- (26) Komisija savā paziņojumā “Eiropas zaļais kurss” ir norādījusi, ka izvērtējusi Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķrādītāju 2030. gadam, kā izklāstīts Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumā “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā”. Komisija to ir darījusi, pamatojoties uz vispusīgu ietekmes novērtējumu un ņemot vērā integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, ko ir izanalizējusi un kas tai iesniegti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999⁽²⁾. Ņemot vērā mērķi – līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, siltumnīcefekta gāzu emisija līdz 2030. gadam būtu jāsamazina un emisijas piesaiste būtu jāpalielina tā, lai siltumnīcefekta gāzu neto emisijas apjoms (proti, emisijas apjoms pēc piesaistes apjoma atskaitīšanas) visas ekonomikas mērogā līdz 2030. gadam būtu sarucis vismaz par 55 % salīdzinājumā ar attiecīgo 1990. gada līmeni. Eiropadome savos 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumos minēto mērķrādītāju apstiprināja. Turklāt Eiropadome sniedza sākotnējus norādījumus par šī mērķrādītāja īstenošanu. Minētais jaunais Savienības klimata mērķrādītājs 2030. gadam ir “cits šāds mērķrādītājs” Regulas (ES) 2018/1999 2. panta 11. punkta izpratnē, un tāpēc tas aizstāj 2030. gadam noteikto Savienības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisijas mērķrādītāju, kas izklāstīts minētajā punktā. Turklāt Komisijai līdz 2021. gada 30. jūnijam būtu jāizvērtē, kā Savienības tiesību akti, ar ko tiek īstenots Savienības klimata mērķrādītājs 2030. gadam, būtu jāgroza, lai šādu neto emisijas samazināšanos panāktu. Ņemot to vērā, Komisija ir paziņojusi, ka tiek pārskatīti attiecīgie klimata un enerģētikas tiesību akti un ka tiks pieņemta šādu tiesību aktu pakete, kur cita starpā būs arī tiesību akti par atjaunojamiem energoresursiem, energoefektivitāti, zemes izmantošanu, enerģijas nodokļiem, CO₂ emisijas standartu noteikšanu vieglajiem transportlīdzekļiem, kopīgajiem centieniem un ES ETS.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 401/2009 (2009. gada 23. aprīlis) par Eiropas Vides aģentūru un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīklu (OV L 126, 21.5.2009., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

Komisija plāno izvērtēt, kāda ietekme būs tam, ka tiek ieviesti vēl citi Savienības pasākumi, kas varētu papildināt jau ieviestos pasākumus, piemēram, tirgus instrumentus, kuri ietver spēcīgu solidaritātes mehānismu.

- (27) Komisija lēš, ka, pildot saistības, kas patlaban ir īstenojamas saskaņā ar Regulas (ES) 2018/841 4. pantu, 2030. gadā būs panākts neto oglekļa piesaistes apjoms 225 miljonu tonnu CO₂ ekvivalenta apmērā. Lai nodrošinātu, ka līdz 2030. gadam ir pietiekami darīts seku mazināšanai, ir vērts šo lielumu noteikt kā robežu, līdz kurai Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāja sasniegšanas vajadzībām tiek ņemti vērā neto piesaistes apjomi. Šis nosacījums neskar attiecīgo Savienības tiesību aktu pārskatīšanu, ko veic, lai attiecīgo mērķrādītāju varētu sasniegt.
- (28) Klimata mērķu sasniegšanu veicina izdevumi no Savienības budžeta un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta, kas izveidots ar Padomes Regulu (ES) 2020/2094⁽¹³⁾ – vismaz 30 % no attiecīgo izdevumu kopsummas ir atvēlēti klimata mērķu atbalstam, pamatojoties uz efektīvu metodiķu un saskaņā ar nozaru tiesību aktiem.
- (29) Ir noteikts mērķis līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, un ir jāņem vērā arī starptautiskās saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu, tāpēc ir neatlaidīgi jāstrādā, lai pakāpeniski izskaustu ar minēto mērķi nesavienojamas subsīdijas energoresursiem – un tas jo īpaši attiecas uz fosilo kurināmo –, tomēr nepieļaujot, ka tas ietekmē centienus mazināt enerģētisko nabadzību.
- (30) Lai visiem ekonomikas dalībniekiem, tostarp uzņēmumiem, strādājošajiem, investoriem un patērētājiem, dotu skaidrību par nākotni un viestu pašāvēību un lai nodrošinātu, ka siltumnīcefekta gāzu emisija laika gaitā pakāpeniski samazinās un ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti ir neatgriezeniska, Komisijai – ja tas attiecīgā gadījumā ir nepieciešams, – ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc pirmās globālās izsvēršanas, kas īstenota saskaņā ar Parīzes nolīgumu, būtu jāpiedāvā Savienības starpposma klimata mērķrādītājs 2040. gadam. Komisija var sagatavot priekšlikumus starpposma mērķrādītāju pārskatīt, ņemot vērā secinājumus, kas gūti, izvērtējot Savienības panākto progresu un pasākumus un arī valstu pasākumus, kā arī ņemot vērā globālās izsvēršanas un starptautisko norišu rezultātus, un tas cita starpā attiecas arī uz nacionāli noteikto devumu kopīgiem termiņiem. Komisijai līdz ar leģislatīvā akta priekšlikumu par Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam būtu jāpiedāvā arī instruments, ar ko panākt lielāku pārredzamību un pārskatatbildību attiecībā uz Savienības klimata politikas nostādņēm, proti, jāpublicē indikatīvs Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas budžets laikposmam no 2030.–2050. gadam, kas definēts, kā indikatīvs kopējais siltumnīcefekta gāzu neto emisijas apjoms, kuru minētajā laikposmā ir paredzams emitēt, nemazinot Savienības spēju pildīt savas saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu, kā arī jāpublicē metodika, kas ir minētā indikatīvā budžeta pamatā.
- (31) Pielāgošanās ir viens no galvenajiem elementiem, lai pasaule ilgtermiņā spētu reaģēt uz klimata pārmaiņām. Klimata pārmaiņu nelabvēlīgā ietekme potenciāli var pārsniegt dalībvalstu pielāgošanās spējas. Tāpēc dalībvalstīm un Savienībai būtu jāveicina pielāgošanās spējas, jāstiprina noturība un jāmazina neaizsargātība pret klimata pārmaiņām, kā paredzēts Parīzes nolīguma 7. pantā, kā arī maksimāli jāizmanto ieguvumi, ko līdztekus piedāvā citas politikas nostādnes un tiesību akti. Komisijai būtu jāpieņem Savienības stratēģija attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām atbilstoši Parīzes nolīgumam. Dalībvalstīm būtu jāpieņem vispusīgas nacionālās pielāgošanās stratēģijas un plāni, kam pamatā ir noturīga klimata pārmaiņu un neaizsargātības analīze, progresa novērtējumi un rādītāji un kas tapuši, ņemot vērā labākos pieejamos un jaunākos zinātniskos pierādījumus. Savienībai būtu jācenšas radīt labvēlīgu normatīvo vidi valstu politikas nostādņēm un pasākumiem, ko dalībvalstis ievieš, lai pielāgotos klimata pārmaiņām. Lai panāktu, ka lielāka kļūst noturība pret klimata pārmaiņām un labākas ir spējas tām pielāgoties, kopīgiem spēkiem ir jāstrādā visām ekonomikas nozarēm un sabiedrības grupām, turklāt politikai visos attiecīgajos tiesību aktos un politikas nostādņēs ir jābūt konsekventai un saskaņotai.
- (32) Klimata pārmaiņas – ekstremāls karstums, plūdi, sausums, ūdens trūkums, jūras līmeņa celšanās, ledāju kušana, meža ugunsgrēki, vētras postījumi un lauksaimniecībai nodarīts zaudējums, – lielā mērā ietekmēs ekosistēmas, cilvēkus un ekonomiku visos Savienības reģionos. Nesenie ekstremālie notikumi jau ir pamatīgi ietekmējuši ekosistēmas, atstājot sekas uz meža un lauksaimniecības zemes spēju sekvestrēt oglekli un to uzglabāt. Ar lielāku pielāgošanās spēju un noturību, kas panākta, ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības

⁽¹³⁾ Padomes Regula (ES) 2020/2094 (2020. gada 14. decembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes (OV L 433I, 22.12.2020., 23. lpp.).

mērķus, var sociāli līdzsvarotā veidā līdz minimumam samazināt klimata pārmaiņu sekas, risināt ar nenovēršamu ietekmi saistītus jautājumus, kā arī uzlabot dzīves apstākļus ietekmes skartajās teritorijās. Laicīgi gatavoties šādām sekām ir izmaksu ziņā lietderīgi, un tādā veidā ievērojamus papildu ieguvumus var nodrošināt arī ekosistēmām, veselībai un ekonomikai. Dabā rodami risinājumi var būt īpaši noderīgi, lai mazinātu klimata pārmaiņas, tām pielāgotos un lai aizsargātu bioloģisko daudzveidību.

- (33) Attiecīgajās programmās, kas izveidotas saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu, ir paredzēta projektu pārbaude, lai nodrošinātu, ka šādi projekti ir noturīgi pret potenciāli nelabvēlīgām klimata pārmaiņu sekām, klimata kontekstā novērtējot neaizsargātību un risku un cita starpā veicot arī attiecīgus pielāgošanās pasākumus, un ka tajos izmaksu un ieguvumu analizē ir iestrādātas ar siltumnīcefekta gāzu emisiju saistītās izmaksas un ir ņemta vērā arī klimata jomā īstenojamu pielāgošanās pasākumu labvēlīgā ietekme. Tas veicina ar klimata pārmaiņām saistīto riska faktoru un klimata kontekstā sagatavotu neaizsargātības un pielāgošanas novērtējumu integrēšanu investīciju un plānošanas lēmumos, kas ir saistīti ar Savienības budžetu.
- (34) Savienības un valstu līmenī veicot attiecīgus pasākumus, kas ļauj sasniegt klimatneitralitātes mērķi, dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai cita starpā būtu jāņem vērā šādi aspekti: kā pārkārtošanās uz klimatneitralitāti palīdz uzlabot sabiedrības veselību, vides kvalitāti, iedzīvotāju labklājību, sabiedrības pārticību, nodarbinātību un ekonomikas konkurētspēju; enerģētikas pārkārtošana, spēcīgāks energoapgādes nodrošinājums un enerģētiskās nabadzības mazināšana; nodrošinājums ar pārtiku par pieņemamu cenu; ilgtspējīgu viedās mobilitātes un viedo transporta sistēmu attīstība; taisnīgums un solidaritāte starp dalībvalstīm un pašās dalībvalstīs, ņemot vērā to ekonomiskās iespējas, vietējos apstākļus, piemēram, salu specifiku, un nepieciešamību laika gaitā panākt konvergenci; nepieciešamība ar attiecīgām izglītības un apmācību programmām panākt godīgu un sociāli taisnīgu pārkārtošanos; labākie pieejamie un jaunākie zinātniskie pierādījumi, jo īpaši secinājumi, par kuriem ziņojusi IPCC; nepieciešamība ar klimata pārmaiņām saistītos riska faktorus integrēt investīciju un plānošanas lēmumos; vai siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanās un piesaiste un vai lielāka noturība tiek panākta izmaksu ziņā lietderīgi un tehnoloģiju ziņā neitrāli; un kā laika gaitā tiek vairota ekoloģiskā integritāte un kāpināts vēriens.
- (35) Kā norādīts Eiropas zaļajā kursā, Komisija 2020. gada 9. decembrī pieņēma paziņojumu "Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija – Eiropas transporta virzība uz nākotni". Minētajā stratēģijā ir izklāstīts ceļvedis ilgtspējīga un vieda Eiropas transporta nākotnei un arī iekļauts rīcības plāns, lai sasniegtu mērķi – panākt, ka transporta nozares emisijas apjoms līdz 2050. gadam ir samazinājies par 90 %.
- (36) Lai nodrošinātu, ka Savienība un dalībvalstis sekmīgi strādā pie klimatneitralitātes mērķa sasniegšanas un panāk progresu saistībā ar pielāgošanos, Komisijai attiecīgi padarītais būtu regulāri jāizvērtē, pamatojoties uz šajā regulā izklāstīto informāciju, tostarp informāciju, kas ir iesniegta un paziņota saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999. Sākot ar 2023. gadu, attiecīgā novērtējuma secinājumi reizi piecos gados līdz 30. septembrim būtu jāpublicē, lai laikus varētu sagatavoties Parīzes nolīguma 14. pantā minētajam globālās izsvēršanas procesam. Tas nozīmē, ka, iesniedzot Eiropas Parlamentam un Padomei minētā novērtējuma secinājumus, vienlaikus būtu jāiesniedz arī ziņojumi saskaņā ar minētās regulas 29. panta 5. punktu un 35. pantu un – attiecīgos gados – saistītie ziņojumi saskaņā ar minētās regulas 29. panta 1. punktu un 32. pantu. Ja visu dalībvalstu kopīgi panāktais progress ceļā uz klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu vai pielāgošanos nav pietiekams vai ja kāds no Savienības pasākumiem nav saskaņā ar klimatneitralitātes mērķi vai ar attiecīgo pasākumu nepietiek, lai palielinātu pielāgošanās spēju, stiprinātu noturību un mazinātu neaizsargātību, Komisijai būtu jāveic vajadzīgie pasākumi saskaņā ar Līgumiem. Tāpat Komisijai attiecīgie nacionālie pasākumi būtu regulāri jāizvērtē un jāsniedz ieteikumi gadījumā, ja tiek konstatēts, ka dalībvalsts pasākumi nav saskaņā ar klimatneitralitātes mērķi vai ar tiem nepietiek, lai palielinātu pielāgošanās spēju, stiprinātu noturību un mazinātu neaizsargātību pret klimata pārmaiņām.
- (37) Lai novērtējums būtu pamatīgs un objektīvs un lai tas balstītos uz pašiem jaunākajiem zinātniskajiem, tehniskajiem un sociālekonomiskajiem pierādījumiem un atspoguļotu plaša neatkarīgu ekspertu loka viedokli, Komisijai šī novērtējuma pamatā būtu jāizmanto attiecīga informācija, cita starpā arī dalībvalstu iesniegtā un paziņotā informācija, EVA, Konsultatīvās padomes un Komisijas Kopīgā pētniecības centra ziņojumi, labākie pieejamie un jaunākie zinātniskie pierādījumi, tostarp jaunākie IPCC, IPBES un citu starptautisku struktūru ziņojumi, kā arī Zemes novērošanas dati, kurus nodrošina Eiropas Zemes Zemes novērošanas programma (*Copernicus*). Turklāt Komisijai savos novērtējumos būtu jābalstās uz indikatīvu, lineāru trajektoriju, kas Savienības klimata mērķrādītājus 2030. un 2040. gadam – kad tie ir pieņemti, – savieno ar Savienības klimatneitralitātes mērķi un kalpo kā indikatīvs

instruments, ar kuru prognozēt un izvērtēt kolektīvo progresu, kas panākts ceļā uz Savienības klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu. Indikatīvā, lineārā trajektorija neskar nevienu lēmumu par Savienības klimata mērķrādītāja noteikšanu 2040. gadam. Komisija ir apņēmusies noskaidrot, kā publiskais sektors Eiropas zaļā kursa kontekstā varētu izmantot ES taksonomiju, tāpēc novērtējumā būtu jāiekļauj informācija par Savienības vai dalībvalstu vides ziņā ilgtspējīgām investīcijām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852⁽¹⁴⁾, tiklīdz šāda informācija būs pieejama. Komisijai būtu jāizmanto Eiropas un pasaules statistika un dati, ja tādi ir pieejami, un jāvērsas pie ekspertiem, lai tie īstenotu rūpīgu pārbaudi. EVA attiecīgā gadījumā un saskaņā ar savu gada darba programmu būtu Komisijai jāpalīdz.

- (38) Iedzīvotāju un kopienu līdzdalība ir spēcīgs faktors, kas veicina pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, tāpēc visos līmeņos – tostarp valsts, reģionālā un vietējā līmenī, – būtu jānodrošina uz enerģisku sabiedrības un sociālo iesaisti pasākumos, kas īstenojami klimata jomā, un turklāt jānodrošina iespēja iekļaujošā un pieejamā procesā tajos vieglāk piedalīties. Tāpēc Komisijai būtu jārikojas tā, lai visas sabiedrības grupas – tostarp ieinteresētās personas, kas pārstāv dažādas ekonomikas nozares, – varētu un tām būtu iespējas īstenot savas tiesības rīkoties, veidojot klimatneitrālu un pret klimata pārmaiņām noturīgu sabiedrību, un tādēļ cita starpā būtu jāsaņem Eiropas klimata paktu.
- (39) Tā kā Komisija ir apņēmusies ievērot labākas likumdošanas principus, būtu jātiecas nodrošināt Savienības tiesību aktu konsekveni siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas aspektā. Sistēma, pēc kuras tiek vērtēts progress, kas panākts saistībā ar Savienības klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu, un arī tas, cik konsekventi ir šā mērķa sasniegšanai īstenojami pasākumi, būtu jāveido, pamatojoties uz Regulā (ES) 2018/1999 noteikto pārvaldības sistēmu un nodrošinot sistēmas atbilstību regulā noteiktajai pamatsistēmai, turklāt ir jāņem vērā visas piecas enerģētikas savienības dimensijas. Konkrētāk, sistēma, saskaņā ar kuru regulāri ir jāsniedz ziņojumi un Komisijai uz šo ziņojumu pamata ir jā sagatavo novērtējumi un attiecīgi jārikojas, būtu jāveido atbilstoši Regulas (ES) 2018/1999 prasībām, kas nosaka dalībvalstīm pienākumu sniegt informāciju un iesniegt ziņojumus. Tāpēc Regula (ES) 2018/1999 būtu jāgroza, lai attiecīgajos noteikumos iekļautu klimatneitralitātes mērķi.
- (40) Klimata pārmaiņas pēc būtības ir pārrobežu problēma, tāpēc ir vajadzīgi koordinēti Savienības līmeņa pasākumi, kas efektīvi papildinātu un stiprinātu dalībvalstu politikas nostādnes. Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, līdz 2050. gadam Savienībā panākt klimatneitralitāti, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Ar šo regulu izveido satvaru, kas nodrošina, ka neatgriezeniski un pakāpeniski samazinās antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisijas apjoms no emisijas avotiem un palielinās emisijas piesaistes apjoms piesaistītājos, kā to reglamentē Savienības tiesību akti.

Šajā regulā ir izklāstīts saistošs mērķis līdz 2050. gadam panākt Savienībā klimatneitralitāti, tā tiecoties sasniegt Parīzes nolīguma 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā nosprausto ilgtermiņa mērķi attiecībā uz temperatūras kāpuma iegrožošanu, un ir paredzēts satvars, kas ļauj panākt progresu, īstenojot Parīzes nolīguma 7. pantā nosprausto globālo mērķi attiecībā uz pielāgošanos. Šajā regulā izklāstīts arī saistošs Savienības mērķrādītājs 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas apjoma samazināšanai Savienībā.

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

Šī regula attiecas uz antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisijām no Regulas (ES) 2018/1999 V pielikuma 2. daļā uzskaitītajiem avotiem un piesaisti piesaistītājos.

2. pants

Klimatneitralitātes mērķis

1. Ne vēlāk kā līdz 2050. gadam Savienībā tiek līdzsvarots Savienības tiesību aktos reglamentētais Savienības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistes apjoms, un tas nozīmē, ka līdz minētajam termiņam tiek panākts emisiju neto nulles līmenis, un pēc tam Savienība cenšas panākt negatīvu emisijas bilanci.
2. Attiecīgās Savienības iestādes un dalībvalstis – attiecīgi Savienības un valsts līmenī – veic vajadzīgos pasākumus, kas nodrošina, ka var kolektīvi sasniegt 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi, turklāt ņemot vērā, ka ir svarīgi sekmēt gan taisnīgumu un solidaritāti starp dalībvalstīm, gan izmaksu ziņā lietderīgu minētā mērķa sasniegšanu.

3. pants

Zinātniskās konsultācijas par klimata pārmaiņām

1. Eiropas Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos ("Konsultatīvā padome"), kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 401/2009 10.a pantu, nodrošina Savienībai ar klimata pārmaiņām saistītu zinātnes atziņu atsauces punkta funkciju kā neatkarīga profesionālas zinātniskās un tehniskās kompetences struktūra.
2. Konsultatīvā padome cita starpā pilda šādus uzdevumus:
 - a) analizē jaunākos zinātniskos secinājumus IPCC ziņojumos un zinātniskos datus par klimatu, jo īpaši saistībā ar Savienībai būtisku informāciju;
 - b) sniedz zinātniskas konsultācijas un sagatavo ziņojumus par jau ieviestiem un vēl plānotiem Savienības pasākumiem, klimata mērķrādītājiem un indikatīviem siltumnīcefekta gāzu emisijas budžetiem un par to, vai minētie elementi ir saskaņā ar šī regulas mērķiem un Savienības starptautiskajām saistībām, kas tai jāpilda atbilstoši Parīzes nolīgumam;
 - c) veicina neatkarīgu zinātnes atziņu apmaiņu tādās jomās kā modelēšana, monitorings, daudzsološa pētniecība un inovācija, kas palīdz samazināt emisijas vai palielināt piesaistes apjomu;
 - d) noskaidro, kā ir jārikojas un kādas iespējas ir vajadzīgas, lai sekmīgi sasniegtu Savienības klimata mērķrādītājus;
 - e) palielina informētību par klimata pārmaiņām un to ietekmi, kā arī veicina Savienībā dialogu un sadarbību starp zinātniskajām struktūrām, tā nodrošinot papildu ieguldījumu darbā un centienos, kas jau tiek īstenoti.
3. Konsultatīvā padome strādā, vadoties pēc labākajiem pieejamiem un jaunākajiem zinātniskajiem pierādījumiem, tostarp jaunākajiem IPCC, IPBES un citu starptautisku struktūru ziņojumiem. Konsultatīvā padome nodrošina, ka tās darbība ir pilnībā pārredzama un ka tās ziņojumi ir publiski pieejami. Konsultatīvā padome attiecīgos gadījumos var ņemt vērā darbu, ko veikušas 4. punktā minētās nacionālās klimata padomdevējas struktūras.
4. Lai palielinātu zinātnes lomu klimata politikā, katra dalībvalsts ir aicināta izveidot savu klimata padomdevēju struktūru, kam uzdots sniegt attiecīgajām valstu iestādēm zinātniskas konsultācijas par klimata politiku, kā attiecīgā dalībvalsts to ir noteikusi. Ja dalībvalsts nolemj izveidot šādu padomdevēju struktūru, tā par šādas struktūras izveidi informē EVA.

4. pants

Savienības starpposma klimata mērķrādītāji

1. Lai varētu sasniegt 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi, saistošais Savienības klimata mērķrādītājs 2030. gadam ir – panākt, ka līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu neto emisijas apjoms (emisijas apjoms, no kura atskaitīts piesaistes apjoms) Savienībā ir samazinājies vismaz par 55 % salīdzinājumā ar attiecīgo 1990. gada līmeni.

Īstenojot pirmajā daļā minēto mērķrādītāju, attiecīgās Savienības iestādes un dalībvalstis dod priekšroku ātrai un prognozējamai emisijas apjoma samazināšanai un vienlaikus panāk lielāku piesaisti dabiskajos oglekļa piesaistītājos.

Lai nodrošinātu, ka līdz 2030. gadam ir pietiekami darīts seku mazināšanai, šajā regulā – un neskarot Savienības tiesību aktu pārskatīšanu, kas minēta 2. punktā, – neto piesaistes apjomi Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāja sasniegšanas vajadzībām tiek ņemti vērā pavisam kopā ne vairāk kā 225 miljonu tonnu CO₂ ekvivalenta apmērā. Lai palielinātu Savienības oglekļa piesaistes kapacitāti atbilstoši mērķim līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, Savienība cenšas nodrošināt, ka 2030. gadā ir sasniegts lielāks tās oglekļa neto piesaistes apjoms.

2. Līdz 2021. gada 30. jūnijam Komisija pārskata attiecīgos Savienības tiesību aktus, lai būtu iespējams sasniegt šā panta 1. punktā noteikto mērķrādītāju un 2. panta 1. punktā noteikto klimatneitralitātes mērķi, un apsver iespēju veikt nepieciešamos pasākumus – cita starpā arī pieņemt leģislatīvo aktu priekšlikumus, – saskaņā ar Līgumiem.

Pirmajā daļā minētajā pārskatīšanā un turpmākajā pārskatīšanā Komisija jo īpaši izvērtē, vai Savienības tiesību akti nodrošina atbilstošus instrumentus un stimulus vajadzīgo investīciju mobilizēšanai, un vajadzības gadījumā piedāvā nepieciešamos pasākumus.

Pēc tam, kad Komisija pieņēmusi leģislatīvo aktu priekšlikumus, tā seko līdzi ar dažādiem priekšlikumiem saistītajām likumdošanas procedūrām un var ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par to, vai paredzamais attiecīgo likumdošanas procedūru galarezultāts, tās kopumā ņemot, nodrošinās 1. punktā izklāstītā mērķrādītāja sasniegšanu. Ja paredzamais galarezultāts 1. punktā minētajam mērķrādītājam neatbilst, Komisija var veikt nepieciešamos pasākumus – cita starpā arī pieņemt leģislatīvo aktu priekšlikumus, – saskaņā ar Līgumiem.

3. Lai sasniegtu šīs regulas 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi, ir jānosaka Savienības mēroga klimata mērķrādītājs 2040. gadam. Tādēļ ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc pirmās globālās izsvēršanas, kas minēta Parīzes nolīguma 14. pantā, Komisija attiecīgā gadījumā, balstoties uz detalizētu ietekmes novērtējumu, nāk klajā ar leģislatīvā akta priekšlikumu par šīs regulas grozīšanu, lai tajā iekļautu Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam, ņemot vērā šīs regulas 6. un 7. pantā minēto novērtējumu secinājumus un globālās izsvēršanas rezultātus.

4. Nākot klajā ar leģislatīvā akta priekšlikumu par Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam, kā minēts 3. punktā, Komisija atsevišķā ziņojumā vienlaikus publicē arī indikatīva Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas budžeta tāmi laikposmam no 2030.–2050. gadam, kas definēts kā indikatīvs kopējais siltumnīcefekta gāzu neto emisijas apjoms (CO₂ ekvivalenta izteiksmē un sniedzot informāciju atsevišķi par emisijas apjomu un par piesaistes apjomu), kuru minētajā laikposmā ir paredzams emitēt, nemazinot Savienības spēju pildīt savas saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Paredzamā indikatīvā Savienības siltumnīcefekta gāzu budžeta pamatā ir labākās pieejamās zinātnes atziņas, un tajā ir ņemti vērā Konsultatīvās padomes ieteikumi, kā arī attiecīgie Savienības tiesību akti, ar kuriem tiek īstenots Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājs, ja šādi tiesību akti ir pieņemti. Komisija publicē arī metodiku, pēc kuras paredzamais indikatīvais Savienības siltumnīcefekta gāzu budžets ir izstrādāts.

5. Piedāvājot Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam saskaņā ar 3. punktu, Komisija ņem vērā šādus aspektus:

- a) labākie pieejamie un jaunākie zinātniskie pierādījumi, tostarp jaunākie IPCC un Konsultatīvās padomes ziņojumi;
- b) ietekme uz sabiedrību, ekonomiku un vidi, cita starpā arī bezdarbības cena;
- c) nepieciešamība nodrošināt, ka pārkaršanās ir godīga un sociāli taisnīga visiem;
- d) izmaksu lietderība un ekonomiskā efektivitāte;
- e) Savienības ekonomikas konkurētspēja, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu un to nozaru konkurētspēja, kur ir vislielākais oglekļa emisiju pārvirzes risks;
- f) labākās pieejamās tehnoloģijas, kas ir rentablas, drošas un mērogojamas;
- g) energoefektivitāte un princips “energoefektivitāte pirmajā vietā”, cenas ziņā pieejama enerģija un droša energoapgāde;
- h) taisnīgums un solidaritāte starp dalībvalstīm un pašās dalībvalstīs;
- i) nepieciešamība panākt efektīvu rezultātu vides kontekstā un ar laiku panākt progresu;

- j) nepieciešamība ilgtermiņā saglabāt, apsaimniekot un palielināt dabiskos piesaistītājus, kā arī aizsargāt un atjaunot bioloģisko daudzveidību;
- k) investīciju vajadzības un iespējas;
- l) starptautiskās norises un īstenotie centieni sasniegt Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķus un UNFCCC galīgo mērķi;
- m) aktuālā informācija par indikatīvā Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas budžeta tāmi laikposmam no 2030.–2050. gadam, kā minēts 4. punktā.

6. Sešu mēnešu laikā pēc Parīzes nolīguma 14. pantā minētās otrās globālās izsvēršanas Komisija var saskaņā ar šīs regulas 11. pantu ierosināt pārskatīt Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam.

7. Šā panta noteikumi tiek pastāvīgi pārskatīti, ņemot vērā starptautiskās norises un īstenotos centienus sasniegt Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķus, un tas cita starpā attiecas arī uz rezultātiem, kas gūti starptautiskās diskusijās par kopīgiem nacionāli noteikto devumu termiņiem.

5. pants

Pielāgošanās klimata pārmaiņām

1. Attiecīgās Savienības iestādes un dalībvalstis nodrošina, ka pastāvīgi tiek palielināta pielāgošanās spēja, stiprināta noturība un mazināta neaizsargātība pret klimata pārmaiņām, kā paredzēts Parīzes nolīguma 7. pantā.

2. Komisija pieņem Savienības stratēģiju attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām atbilstīgi Parīzes nolīgumam un regulāri to pārskata, īstenojot šīs regulas 6. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto pārskatīšanu.

3. Attiecīgās Savienības iestādes un dalībvalstis arī nodrošina, lai Savienībā un dalībvalstīs politikas nostādnes par pielāgošanos būtu saskaņotas, savstarpēji atbalstošas, sniegtu papildu ieguvumus nozaru politikas nostādnēm, un strādā pie tā, lai pielāgošanās klimata pārmaiņām konsekventi būtu veiksmīgāk integrēta visās politikas jomās, tostarp, attiecīgā gadījumā, attiecīgajās sociālekonomiskās un vides politikas nostādnēs un pasākumos, kā arī Savienības ārējās darbības procesā. Īpašu uzmanību minētās iestādes un dalībvalstis pievērš neaizsargātākajām iedzīvotāju grupām un nozarēm, kur ietekme ir vislielākā, un, apspriežoties ar pilsonisko sabiedrību, noskaidro, kādi šajā ziņā ir trūkumi.

4. Ievērojot šā panta 2. punktā minēto Savienības stratēģiju par pielāgošanos klimata pārmaiņām, dalībvalstis pieņem un īsteno nacionālās pielāgošanās stratēģijas un plānus, kam pamatā ir uzticama klimata pārmaiņu un neaizsargātības analīze, progresa novērtējumi un rādītāji un kas tapuši, ņemot vērā labākos pieejamos un jaunākos zinātniskos pierādījumus. Savas nacionālās pielāgošanās stratēģijas dalībvalstis veido, īpaši ņemot vērā attiecīgo nozaru – tostarp lauksaimniecības, ūdens un pārtikas sistēmu, kā arī pārtikas nodrošinājuma, – neaizsargātību, un veicina dabā balstītu risinājumu izmantošanu un ekosistēmās balstītu pielāgošanos. Dalībvalstis regulāri atjaunina savas stratēģijas un iekļauj atbilstošu aktualizēto informāciju ziņojumos, kas jāiesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 19. panta 1. punktu.

5. Līdz 2022. gada 30. jūlijam Komisija pieņem pamatnostādnes, ar kurām nosaka vienotus principus un praksi attiecībā uz to, kā projektu un projektiem paredzētu programmu plānošanas, izstrādes, izpildes un uzraudzības procesā konstatēt, klasificēt un piesardzīgi pārvaldīt būtiskus ar klimatu saistītus fiziskos riskus.

6. pants

Savienības progresa un pasākumu novērtējums

1. Līdz 2023. gada 30. septembrim un pēc tam reizi piecos gados Komisija līdztekus Regulas (ES) 2018/1999 29. panta 5. punktā paredzētajam novērtējumam sagatavo arī novērtējumu par šādiem aspektiem:

- a) visu dalībvalstu kopīgi panāktais progress, tiecoties sasniegt šīs regulas 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi;

b) visu dalībvalstu kopīgi panāktais progress attiecībā uz pielāgošanos, kā minēts šīs regulas 5. pantā.

Komisija minētā novērtējuma secinājumus iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopā ar ziņojumu par enerģētikas savienības stāvokli, kas attiecīgajā kalendārajā gadā sagatavots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 35. pantu.

2. Līdz 2023. gada 30. septembrim un pēc tam reizi piecos gados Komisija izvērtē:

- a) vai Savienības pasākumi ir saderīgi ar 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi;
- b) vai Savienības pasākumi ir piemēroti, lai ar tiem panāktu progresu attiecībā uz pielāgošanos, kā minēts 5. pantā.

3. Ja, pamatojoties uz šā panta 1. un 2. punktā minētajiem novērtējumiem, Komisija konstatē, ka Savienības pasākumi nav saderīgi ar 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi vai nav piemēroti, lai ar tiem panāktu progresu attiecībā uz pielāgošanos, kā minēts 5. pantā, vai ka nav panākts pietiekams progress, tiecoties sasniegt minēto klimatneitralitātes mērķi vai īstenot 5. pantā minēto pielāgošanos, Komisija veic nepieciešamos pasākumus saskaņā ar Līgumiem.

4. Pirms pasākuma projekta vai legislatīvā akta priekšlikuma, tostarp budžeta priekšlikuma, pieņemšanas Komisija izvērtē attiecīgā projekta vai priekšlikuma saderību ar 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi un ar Savienības klimata mērķrādītājiem 2030. un 2040. gadam un šo izvērtējumu iekļauj katrā ietekmes novērtējumā, kas šādiem pasākumiem vai priekšlikumiem ir pievienots, un pasākuma vai priekšlikuma pieņemšanas brīdī publisko šā izvērtējuma rezultātu. Komisija arī izvērtē, vai minētie pasākumu projekti vai legislatīvā akta priekšlikumi, tostarp budžeta priekšlikumi, ir piemēroti, lai panāktu progresu attiecībā uz pielāgošanos, kā minēts 5. pantā. Sagatavojot pasākumu projektus un legislatīvo aktu priekšlikumus, Komisija cenšas tos saskaņot ar šīs regulas mērķiem. Ja šāda saskaņošana nav notikusi, Komisija to šajā punktā minētajā saderības izvērtējumā paskaidro.

7. pants

Nacionālo pasākumu novērtēšana

1. Līdz 2023. gada 30. septembrim un pēc tam reizi piecos gados Komisija izvērtē:

- a) vai nacionālie pasākumi, kas, ņemot vērā atbilstoši Regulai (ES) 2018/1999 iesniegtos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, nacionālās ilgtermiņa stratēģijas un divgadu progresa ziņojumus, ir atzīti par svarīgiem, lai sasniegtu šīs regulas 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi, ir ar šo mērķi saderīgi;
- b) vai attiecīgie nacionālie pasākumi, ņemot vērā 5. panta 4. punktā minētās nacionālās pielāgošanās stratēģijas, ir piemēroti, lai ar tiem panāktu progresu attiecībā uz pielāgošanos, kā minēts 5. pantā.

Komisija minētā novērtējuma secinājumus iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopā ar ziņojumu par enerģētikas savienības stāvokli, kas attiecīgajā kalendārajā gadā sagatavots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 35. pantu.

2. Ja Komisija – pēc tam, kad ir pienācīgi apsvērusi kopīgi panākto progresu, kas novērtēts saskaņā ar 6. panta 1. punktu –, konstatē, ka dalībvalsts pasākumi nav saderīgi ar 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi vai nav piemēroti, lai ar tiem panāktu progresu attiecībā uz pielāgošanos, kā minēts 5. pantā, tā var sniegt attiecīgajai dalībvalstij adresētus ieteikumus. Komisija nodrošina, lai šādi ieteikumi būtu publiski pieejami.

3. Ja ir sniegti ieteikumi saskaņā ar 2. punktu, piemēro šādus principus:

- a) attiecīgā dalībvalsts sešu mēnešu laikā pēc ieteikumu saņemšanas ziņo Komisijai par to, kā ir iecerējusi rīkoties, lai ieteikumus pienācīgi ņemtu vērā, ievērojot solidaritāti starp dalībvalstīm un Savienību un starp pašām dalībvalstīm;

- b) pēc šā punkta a) apakšpunktā minētās paziņošanas attiecīgā dalībvalsts, sagatavojot nākamo integrēto nacionālo enerģētikas un klimata progresu ziņojumu, kas saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 17. pantu ir iesniedzams nākamajā gadā pēc gada, kurā tika sniegti ieteikumi, minētajā ziņojumā izklāsta, kā tā ir ieteikumus pienācīgi ņēmusi vērā; ja dalībvalsts ieteikumus vai būtisku to daļu nolemj neņemt vērā, tā Komisijai to attiecīgi pamato;
- c) ieteikumi papildina jaunākos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, kas sniegti Eiropas pusgada kontekstā.

8. pants

Vienoti noteikumi par Komisijas sagatavoto novērtējumu

1. Komisija sagatavo 6. un 7. pantā minēto pirmo un otro novērtējumu, par pamatu ņemot indikatīvu, lineāru trajektoriju, ar ko ir noteikta virzība uz emisiju neto apjoma samazināšanu Savienības līmenī un kas savieno 4. panta 1. punktā minēto Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāju, Savienības 2040. gada klimata mērķrādītāju, kad tas ir pieņemts, un 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi.
2. Pēc 1. punktā minētā pirmā un otrā novērtējuma Komisija sagatavo visus nākamās novērtējumus, par pamatu ņemot indikatīvu, lineāru trajektoriju, kas savieno Savienības 2040. gada klimata mērķrādītāju, kad tas ir pieņemts, un 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi.
3. Regulas 6. un 7. pantā minēto Komisijas novērtējumu pamatā ir ne vien 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētie nacionālie pasākumi, bet arī vismaz šāda informācija:
 - a) informācija, kas iesniegta un paziņota saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999;
 - b) EVA, Konsultatīvās padomes un Komisijas Kopīgā pētniecības centra ziņojumi;
 - c) Eiropas un pasaules statistika un dati, tostarp statistika un dati, kurus nodrošina Eiropas Zemes novērošanas programma (*Copernicus*), dati par paziņotajiem un prognozētajiem zaudējumiem, ko rada klimata pārmaiņu negatīvā ietekme, un to izmaksu aplēse, kuras rastos bezdarbības vai novēlotas rīcības rezultātā, ja šādi dati ir pieejami;
 - d) labākie pieejamie un jaunākie zinātniskie pierādījumi, tostarp jaunākie ziņojumi, ko sagatavojuši IPCC, IPBES un citas starptautiskas struktūras; un
 - e) jebkāda papildu informācija par vides ziņā ilgtspējīgām Savienības vai dalībvalstu investīcijām, tostarp par investīcijām saskaņā ar Regulu (ES) 2020/852, tiklīdz šāda informācija ir pieejama.
4. Sagatavot 6. un 7. pantā minētos novērtējumus Komisijai palīdz EVA saskaņā ar savu gada darba programmu.

9. pants

Sabiedrības līdzdalība

1. Komisija rīkojas tā, lai visas sabiedrības grupas varētu un lai tām būtu iespējas izmantot savas tiesības rīkoties, īstenojot godīgu un sociāli taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu un klimatnoturīgu sabiedrību. Komisija visos līmeņos, tostarp valsts, reģionālā un vietējā līmenī, sekmē iekļaujošu un pieejamu procesu, kurā iesaistās sociālie partneri, akadēmiskās aprindas, uzņēmēji, iedzīvotāji un pilsoniskā sabiedrība, lai apmainītos ar labāko praksi un noskaidrotu iespējas sekmēt šīs regulas mērķu sasniegšanu. Informāciju Komisija var iegūt sabiedriskās apspriešanas, kā arī klimata un enerģētikas daudzlīmeņu dialoga procesos, ko dalībvalstis izveidojušas saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 10. un 11. pantu.
2. Komisija izmanto visus atbilstošus instrumentus, tostarp Eiropas klimata paktu, lai panāktu iedzīvotāju, sociālo partneru un ieinteresēto personu iesaistīšanos un lai veicinātu dialogu un zinātniski pamatotas informācijas izplatīšanu par klimata pārmaiņām un par šādu pārmaiņu sociālajiem un dzimumu līdztiesības aspektiem.

10. pants

Nozaru ceļveži

Komisija sadarbojas ar tām ekonomikas nozarēm Savienībā, kuri izvēlas sagatavot indikatīvus brīvprātīgos ceļvežus, lai līdz 2050. gadam sasniegtu 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi. Komisija seko līdzi tam, kā šādi ceļveži tiek sagatavoti. Šādi iesaistoties, Komisija cita starpā arī veicina dialogu Savienības līmenī un apmaiņu ar labāko praksi starp attiecīgajām ieinteresētajām personām.

11. pants

Pārskatīšana

Sešu mēnešu laikā pēc katras Parīzes nolīguma 14. pantā minētās globālās izsvēršanas Komisija līdz ar šīs regulas 6. un 7. pantā minēto novērtējumu secinājumiem iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas darbību, ņemot vērā:

- a) labākos pieejamos un jaunākos zinātniskos pierādījumus, tostarp jaunākos IPCC un Konsultatīvās padomes ziņojumus;
- b) starptautiskās norises un īstenotos centienus sasniegt Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķus.

Komisijas ziņojumam attiecīgā gadījumā var pievienot leģislatīvā akta priekšlikumu par šīs regulas grozīšanu.

12. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 401/2009

Regulu (EK) Nr. 401/2009 groza šādi:

- 1) regulā iekļauj šādu pantu:

“10.a pants

1. Ar šo regulu tiek izveidota Eiropas Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos (“Konsultatīvā padome”).

2. Konsultatīvās padomes sastāvā ir 15 vecākie zinātniskie eksperti, kas pārzina plašu attiecīgo disciplīnu loku. Konsultatīvās padomes locekļi atbilst 3. punktā noteiktajiem kritērijiem. Konsultatīvajā padomē nav vairāk kā divi locekļi, kas ir vienas un tās pašas dalībvalsts valstspiederīgie. Konsultatīvās padomes locekļu neatkarībai ir jābūt neapšaubāmai.

3. Valde Konsultatīvās padomes locekļus ieceļ uz četrus gadu pilnvaru termiņu, ko vienu reizi var atjaunot pēc atklātas, godīgas un pārredzamas atlases procedūras. Valde Konsultatīvās padomes locekļus izvēlas, tiecoties nodrošināt profesionālu kompetenci dažādās disciplīnās un nozarēs un cenšoties veidot dzimumu un ģeogrāfiskā ziņā līdzsvarotu pārstāvību. Atlases pamatā ir šādi kritēriji:

- a) izcilība zinātnē;
- b) pieredze, kas gūta, sagatavojot zinātniskus novērtējumus un sniedzot zinātniskas konsultācijas profesionālās kompetences jomā;
- c) plaša profesionālā kompetence klimata un vides zinātnēs vai citās zinātnes jomās, kas ir nozīmīgas Savienības klimata mērķu sasniegšanai;
- d) profesionālā pieredze, kas gūta starpdisciplinārā vidē starptautiskā kontekstā.

4. Konsultatīvās padomes locekļi tiek iecelti kā privātpersonas un savu nostāju pauž pilnīgi neatkarīgi no dalībvalstīm un no Savienības iestādēm. Konsultatīvā padome vienu no saviem locekļiem ievēlē par priekšsēdētāju uz četrus gadiem un tā pieņem savu reglamentu.

5. Konsultatīvās padomes darbs papildina Aģentūras darbu, lai gan savus uzdevumus padome pilda neatkarīgi. Konsultatīvā padome pati sagatavo savu gada darba programmu un to dara, apspriežoties ar valdi. Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs par šo programmu un tās īstenošanu informē valdi un izpilddirektoru.”;

2) regulas 11. pantam pievieno šādu punktu:

“5. Aģentūras budžetā ir iekļauti arī izdevumi, kas saistīti ar Konsultatīvo padomi.”.

13. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1999

Regulu (ES) 2018/1999 groza šādi:

1) regulas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“a) īsteno stratēģijas un pasākumus, kas izstrādāti, lai sasniegtu enerģētikas savienības mērķus un mērķrādītājus un saskaņā ar Parīzes nolīgumu īstenotu Savienības ilgtermiņa saistības attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 (*) 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi, un lai pirmajā 10 gadu laikposmā – no 2021. līdz 2030. gadam – sasniegtu tieši 2030. gadam noteiktos Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājus;

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119, 2021. gada 30. jūnijs ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata likums”) (OV L 243, 9.7.2021. lpp.,.);”;

2) regulas 2. panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7) “prognozes” ir prognozētās antropogēnās siltumnīcefekta gāzu emisijas no avotiem un prognozētā piesaiste piesaistītājos vai prognozētās energosistēmas izmaiņas, kas iever vismaz kvantitatīvus aprēķinus par sešiem secīgiem turpmākiem gadiem, kuru pēdējais cipars ir “0” vai “5”, tūlīt pēc pārskata gada;”;

3) regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“f) novērtējums, kurā izklāstīta plānoto rīcībpolitiku un pasākumu ietekme uz šā punkta b) apakšpunktā minēto mērķu sasniegšanu, tostarp to saderība ar Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi, ar siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas ilgtermiņa mērķiem saskaņā ar Parīzes nolīgumu un ar šīs regulas 15. pantā minētajām ilgtermiņa stratēģijām;”;

4) regulas 8. panta 2. punktam pievieno šādu apakšpunktu:

“e) veids, kā esošās rīcībpolitikas un pasākumi un plānotās rīcībpolitikas un pasākumi sekmē Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nospraustā klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu.”;

5) regulas 11. pantu aizstāj ar šādu:

“11. pants

Klimata un enerģētikas daudzlīmeņu dialogs

Katra dalībvalsts saskaņā ar valsts noteikumiem izveido klimata un enerģētikas daudzlīmeņu dialogu, kurā vietējās iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, uzņēmēju aprindas, investori, citas attiecīgās ieinteresētās puses un plaša sabiedrība var aktīvi iesaistīties un apspriest Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nospraustā klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu un dažādos enerģētikas un klimata rīcībpolitiku scenārijus, tostarp ilgtermiņa scenārijus, kā arī sekot līdzi progresam, ja vien dalībvalstī jau nav struktūras, kas kalpo šim mērķim. Šādā dialogā var apspriest integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus.”;

6) regulas 15. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Līdz 2020. gada 1. janvārim un pēc tam līdz 2029. gada 1. janvārim, un vēlāk reizi 10 gados katra dalībvalsts sagatavo un iesniedz Komisijai savu ilgtermiņa stratēģiju 30 gadu perspektīvā, nodrošinot, ka stratēģija ir saderīga ar Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi. Vajadzības gadījumā dalībvalstis minētās stratēģijas reizi piecos gados atjaunina.”;

b) panta 3. punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“c) panākt siltumnīcefekta gāzu emisijas ilgtermiņa samazinājumus un lielāku piesaisti piesaistītājos visās nozarēs saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi, ņemot vērā siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumus un lielāku piesaisti piesaistītājos, kas saskaņā ar Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) viedokli ir jāpanāk, lai izmaksu ziņā efektīvi samazinātu Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju un palielinātu piesaisti piesaistītājos, tā tiecoties sasniegt Parīzes nolīgumā nosprausto ilgtermiņa mērķi attiecībā uz temperatūras kāpuma iegrožošanu, un lai tādējādi Savienībā antropogēno emisiju apjomu no avotiem līdzsvarotu ar to piesaistes apjomu piesaistītājos un pēc tam attiecīgi panāktu negatīvu emisijas bilanci.”;

7) regulas 17. pantu groza šādi:

a) panta 2. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“a) informācija par progresu, kas panākts, tiecoties sasniegt mērķus, un cita starpā arī progress, kurš panākts, tiecoties sasniegt Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi, kā arī mērķrādītājus un devumus saskaņā ar integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu un cenšoties finansēt un īstenot minēto mērķu sasniegšanai vajadzīgās rīcībpolitikas un pasākumus, tostarp pārskats par faktiskajām investīcijām salīdzinājumā ar sākotnējiem investīciju pieņēmumiem.”;

b) panta 4. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Komisija, kurai palīdz 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā Enerģētikas savienības komiteja, pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka šā panta 1. un 2. punktā minētās informācijas struktūru, formātu, tehniskos aspektus un iesniegšanas procedūru, un cita starpā arī metodiku ziņošanai par pakāpenisku atteikšanos no enerģijas subsīdijām, jo īpaši fosilajam kurināmajam, kā noteikts 25. panta d) punktā.”;

8) regulas 29. panta 1. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) progresu, ko katra dalībvalsts panākusi, tiecoties sasniegt savus mērķus, un cita starpā arī progresu, kurš panākts, tiecoties sasniegt Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi, kā arī sasniegt mērķrādītājus un devumus un īstenot rīcībpolitikas un pasākumus saskaņā ar savu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu.”;

9) regulas 45. pantu aizstāj ar šādu:

“45. pants

Pārskatīšana

Sešu mēnešu laikā pēc katras globālās izsvēršanas, par kuru panākta vienošanās saskaņā ar Parīzes nolīguma 14. pantu, Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas darbību, tās devumu enerģētikas savienības pārvaldībā, tās devumu Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķu sasniegšanā, progresu ceļā uz 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanu un uz Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto Savienības klimatneitralitātes mērķi, enerģētikas savienības papildu mērķiem un šajā regulā noteikto plānošanas, ziņošanas un monitoringa noteikumu atbilstību citiem Savienības tiesību aktiem vai lēmumiem, kuri saistīti ar UNFCCC un Parīzes nolīgumu. Komisija ziņojumiem attiecīgā gadījumā var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus.”;

10) regulas I pielikuma 1. daļu groza šādi:

a) A iedaļas 3.1.1. punkta i) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“i. Rīcībpolitikas un pasākumi, ar ko sasniegt Regulā (ES) 2018/842 noteikto mērķrādītāju, kā minēts šīs iedaļas 2.1.1. punktā, un rīcībpolitikas un pasākumi, ar kuriem nodrošināt atbilstību Regulai (ES) 2018/841, aptverot visas galvenās emisiju rašanās nozares un nozares piesaistes veicināšanai un raugoties no Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nospraustā Savienības klimatneitralitātes mērķa perspektīvas”;

b) B iedaļai pievieno šādu punktu:

“5.5. Tas, kā plānotās rīcībpolitikas un pasākumi sekmēs Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nospraustā klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu”;

11) VI pielikuma c) punkta viii) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“viii) novērtējums par rīcībpolitikas vai pasākuma devumu, kas veicina Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nospraustā klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu un šīs regulas 15. pantā minētās ilgtermiņa stratēģijas īstenošanu”;

14. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 30. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
Priekšsēdētājs
D. M. SASSOLI

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. P. MATOS FERNANDES